

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 501/2008

2008 m. birželio 5 d.

kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 3/2008 dėl žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir skatinimo priemonių vidaus rinkoje ir trečiuosiose šalyse taikymo taisyklės

(OL L 147, 2008 6 6, p. 3)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1313/2008	L 344	61	2008 12 20
► <u>M2</u>	2011 m. spalio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1085/2011	L 281	5	2011 10 28
► <u>M3</u>	2013 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 737/2013	L 204	26	2013 7 31
► <u>M4</u>	2014 m. liepos 23 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 796/2014	L 218	1	2014 7 24

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 501/2008

2008 m. birželio 5 d.

kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 3/2008 dėl žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir skatinimo priemonių vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse taikymo taisyklės

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2007 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 3/2008 dėl žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir skatinimo priemonių vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse⁽¹⁾, ypač į jo 4, 5, 9 ir 15 straipsnius,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 3/2008 nurodyta, kad Komisija nustato informavimo ir skatinimo programų, kurios iš dalies finansuojamos Bendrijos biudžeto lėšomis, įgyvendinimo taisykles.
- (2) Atsižvelgiant į įgytą patirtį, Bendrijos vidaus ir išorės rinkų raidos perspektyvas ir naujas tarptautinės prekybos aplinkybes, tikslinga vystyti bendrą ir nuoseklią informavimo, žemės ūkio produktų, jų pagrindu pagamintų produktų bei jų gamybos būdų skatinimo vidaus ir trečiųjų šalių rinkose politiką, tuo pačiu vartotojo neskaatinant produktus rinktis dėl konkrečios jų kilmės. Siekiant aiškumo reikėtų panaikinti 2005 m. liepos 1 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1071/2005, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 2826/2000 dėl žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir skatinimo veiksnių vidaus rinkoje taikymo taisykles⁽²⁾, ir 2005 m. rugpjūčio 16 d. Reglamentą (EB) Nr. 1346/2005, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 2702/1999 dėl informacijos apie žemės ūkio produktus teikimo ir jų skatinimo trečiosiose šalyse priemonių⁽³⁾, ir juos pakeisti vienu reglamentu, tuo pačiu veiklos ypatybes, priklausančias nuo jų įgyvendinimo vietos, ir toliau paliekant skirtinguose skyriuose.
- (3) Siekiant užtikrinti patikimą administravimą, reikėtų nustatyti ir nuolat atnaujinti temų, produktų ir rinkų, kuriems skiriama informavimo apie žemės ūkio produktus ir jų propagavimo veikla vidaus rinkoje, sąrašą, paskirti už šio reglamento taikymą atsakingas nacionalines valdžios institucijas ir nustatyti programų trukmę.

⁽¹⁾ OL L 3, 2008 1 5, p. 1.

⁽²⁾ OL L 179, 2005 7 11, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1022/2006 (OL L 184, 2006 7 6, p. 3).

⁽³⁾ OL L 212, 2005 8 17, p. 16.

▼B

- (4) Siekiant informuoti ir apsaugoti vartotojus, reikėtų numatyti, kad visa pagal vidaus rinkai skirtas programas vartotojams ir kitiems subjektams teikiama informacija, susijusi su žemės ūkio produktų daromu poveikiu sveikatai, būtų mokliškai pagrįsta ir kad tokios informacijos šaltiniai būtų pripažinti.
- (5) Siekiant išvengti konkurencijos iškreipimo, reikia parengti gaires ir pagrindines kryptis, taikytinas organizuojant informavimo ir skatinimo kampanijas vidaus rinkoje, bei taisykles, taikytinas nurodant konkrečią produktų, kuriems skiriamos informavimo ir skatinimo kampanijos trečiosiose šalyse, kilmę.
- (6) Siekiant užtikrinti teisinį saugumą, reikėtų patikslinti, kad pasiūlytosios vidaus rinkai skirtos programos turi atitikti su atitinkamais produktais ir su jų prekyba susijusius Bendrijos teisės aktus bei minėtąsias gaires.
- (7) Siekiant suvienodinti įgyvendinančių institucijų ir programų, vykdomų trečiosiose šalyse, atranką reglamentuojančias taisykles, tos pačios taisyklės turėtų būti taikomos priemonėms, kurias turi įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 3/2008 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos tarptautinės organizacijos. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą, reikėtų patikslinti, kad programų metu pateikiama informacija būtų suderinta su atitinkamų trečiųjų šalių įstatymais.
- (8) Siekiant užtikrinti kuo didesnę konkurenciją ir laisvą paslaugų judėjimą, reikėtų nustatyti programų teikimo ir jas vykdančių institucijų atrankos tvarką, atsižvelgiant į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/18/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ⁽¹⁾, tuo atveju, jei pasiūlymą teikianti organizacija yra viešosios valdžios institucija.
- (9) Reglamente (EB) Nr. 3/2008 numatyta galimybė pasiūlymą teikiančioms organizacijoms pačioms įgyvendinti kai kurias programų dalis, vėlesniame procedūros etape atrinkti įgyvendinančias institucijas ir išlaikyti pastovų Bendrijos finansavimo lygį, neviršijantį 50 % faktinių kiekvieno programos etapo išlaidų, o Bendrijos mokyklinio amžiaus vaikams skirtų šviežių vaisių ir daržovių skatinimo priemonių atveju – neviršijant 60 %. Turėtų būti numatytos išsamios šių nuostatų taikymo taisyklės.
- (10) Siekiant užtikrinti Bendrijos taisyklių laikymąsi ir įgyvendintinių priemonių veiksmingumą, turėtų būti nustatyti kriterijai, kuriais remiantis valstybės narės atrinktų programas, ir kriterijai, pagal kuriuos Komisija tas atrinktas programas tikrintų. Patikrinusi programas Komisija turi priimti sprendimą dėl tvirtintinių programų ir nustatyti jų biudžetą.

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 114. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 213/2008 (OL L 74, 2008 3 15, p. 1).

▼B

- (11) Trečiosioms šalims skirtų programų atveju siekiant Bendrijos veiksmų veiksmingumo valstybės narės turi užtikrinti patvirtintų nacionalinių bei regioninių programų suderinamumą ir tarpusavio papildomumą, reikėtų nustatyti preferencinius programų atrankos kriterijus, siekiant didesnių tų programų poveikio.
- (12) Programų, kuriose dalyvauja kelios valstybės narės, atveju reikėtų numatyti priemones, užtikrinančias atitinkamų valstybių narių veiksmų derinimą priimant ir nagrinėjant programų pasiūlymus.
- (13) Siekiant užtikrinti patikimą finansinį valdymą, reikėtų nustatyti išsamias taisykles, reglamentuojančias finansinį valstybių narių ir pasiūlymus teikiančių organizacijų įnašą.
- (14) Kad būtų išvengta dvigubo finansavimo rizikos, pagal Reglamentą Nr. 3/2008 reikėtų neremti skatinimo ir informavimo priemonių vidaus rinkoje, remiamų pagal 2005 m. rugsėjo 20 d Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ⁽¹⁾.
- (15) Sutartyse, kurias suinteresuotos šalys ir kompetentingos nacionalinės institucijos turi sudaryti laiku ir remdamosi Komisijos valstybėms narėms pateikta standartine sutarties forma, reikėtų nustatyti įvairias išpareigojimų įvykdymą užtikrinančias priemones.
- (16) Siekiant užtikrinti tinkamą tokių sutarčių vykdymą, sutarties vykdytojai kompetentingai institucijai turėtų pateikti užstatą, kurio dydis atitinka 15 % Bendrijos ir atitinkamų valstybių narių įnašo. Tuo pačiu tikslu užstatą reikėtų pateikti kreipiantis dėl išankstinio mokėjimo už kiekvieną metinį etapą.
- (17) Turi būti nustatyti valstybių narių atliktini tikrinimai.
- (18) Reikėtų patikslinti, kad sutartyse numatytų priemonių įgyvendinimas yra laikomas pagrindiniu reikalavimu, kaip tai numatyta 1985 m. liepos 22 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2220/85, nustatančio bendras išsamias taisykles dėl užstatų sistemos taikymo žemės ūkio produktams ⁽²⁾, 20 straipsnyje.
- (19) Atsižvelgiant į biudžeto administravimo reikalavimus, reikėtų nustatyti piniginę baudą už tarpinio mokėjimo paraiškų teikimo terminų nesilaikymą arba už valstybių narių mokėjimų vėlavimą.
- (20) Siekiant užtikrinti patikimą finansinį valdymą ir išvengti viso Bendrijos finansinio įnašo išnaudojimo vykdytiniams mokėjimams, nepaliekant jokio likučio, reikėtų numatyti nuostatą, pagal kurią išankstiniai ir tarpiniai mokėjimai negalėtų viršyti 80 % Bendrijos ir valstybių narių įnašų. Tuo pačiu tikslu likučio išmokėjimo paraiškas nacionalinėms kompetentingoms institucijoms būtina pateikti per nustatytą terminą.

⁽¹⁾ OL L 277, 2005 10 21, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 146/2008 (OL L 46, 2008 2 21, p. 1).

⁽²⁾ OL L 205, 1985 8 3, p. 5. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1913/2006 (OL L 365, 2006 12 21, p. 52).

▼B

- (21) Reikėtų, kad valstybės narės patikrintų visą pagal programas parengtą informavimo ir skatinimo medžiagą. Turėtų būti nustatytos jos panaudojimo pasibaigus programoms sąlygos.
- (22) Atsižvelgiant į įgytą patirtį ir siekiant prižiūrėti, kad programos būtų tinkamai vykdomos, reikėtų patikslinti priežiūros, atliekamos pagal Reglamentą (EB) Nr. 3/2008 tuo tikslu sudarytos grupės, taisykles.
- (23) Valstybės narės turėtų kontroliuoti šiame reglamente nustatytų priemonių įgyvendinimą ir informuoti Komisiją apie šiame reglamente numatytų tikrinimo ir kontrolės priemonių įgyvendinimo rezultatus. Siekiant užtikrinti patikimą finansinį valdymą, reikėtų numatyti nuostatą dėl valstybių narių bendradarbiavimo tais atvejais, kai priemonės įgyvendinamos kitoje, nei yra įsikūrusi sutartį pasirašanti kompetentinga institucija, valstybėje narėje.
- (24) Siekiant veiksmingai apsaugoti Bendrijos finansinius interesus, reikėtų priimti adekvačias kovos su rimtais sukčiavimu ir aplaidumo atvejais priemones. Tuo tikslu reikėtų numatyti lėšų išieškojimą ir sankcijas.
- (25) Reikėtų aiškiai nustatyti, kad daugiamečių programų atveju pasibaigus kiekvienam metiniam etapui turi būti pateikta vidaus vertinimo ataskaita, net jei paraiškos išmokėjimui pateikta nebuvo.
- (26) Palūkanų, kurias turi sumokėti asmuo, nepagrįstai gavęs išmoką, dydis turi būti prilygintas iki termino pabaigos negrąžintų gautinų sumų palūkanų dydžiui, nustatytam 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančiame išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles ⁽¹⁾, 86 straipsnyje.
- (27) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo vadybos komiteto nuomonę.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir apibrėžtys

1. Šiuo reglamentu nustatomos išsamios Reglamento (EB) Nr. 3/2008 taikymo taisyklės dėl minėto reglamento 6 straipsnyje nurodytų programų parengimo, atrankos, įgyvendinimo, finansavimo ir kontrolės.

⁽¹⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 478/2007 (OL L 111, 2007 4 28, p. 13).

▼B

2. Programa – tai nuoseklus pakankamos apimties priemonių rinkinys, sudarantis sąlygas paskatinti geresnį informavimą apie atitinkamus produktus ir jų pardavimą.

*2 straipsnis***Kompetentingų institucijų skyrimas**

Valstybės narės paskiria kompetentingas valdžios institucijas, atsakingas už šio reglamento taikymą (toliau – kompetentingos nacionalinės institucijos).

Valstybės narės Komisijai praneša išsamius paskirtųjų valdžios institucijų pavadinimus ir adresus, taip pat ir apie bet kokį pasikeitimą šioje srityje.

Komisija šią informaciją tinkama forma paskelbia viešai.

*3 straipsnis***Programų trukmė**

Programos įgyvendinamos ne trumpiau kaip vienerius ir ne ilgiau kaip trejus metus nuo atitinkamos sutarties, numatytos 16 straipsnio 1 dalyje, įsigaliojimo datos.

*4 straipsnis***Vidaus rinkai skirtų informavimo ir skatinimo priemonių savybės**

1. Laikantis Reglamento (EB) Nr. 3/2008 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, pagal programas vartotojams ir kitoms tikslinėms grupėms skiriamame produkto skatinimo arba informavimo apie jį pranešime (toliau – pranešimas) nurodomos esminės atitinkamo produkto savybės arba ypatybės.

2. Nuoroda į produktų kilmę turi būti naudojama tik kaip pagrindinį kampanijos pranešimą papildanti informacija. Tačiau pagal Bendrijos taisykles pateikiant tipinio produkto pavadinimą arba ypatumą, reikalingą skatinimo arba informavimo kampanijai iliustruoti, produkto kilmę nurodyti leidžiama.

3. Platintiniuose pranešimuose bet kokia nuoroda į atitinkamų produktų vartojimo poveikį sveikatai turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis.

▼M2

Pranešimai, kuriuose yra paminėtas toks poveikis, turi būti patvirtinti nacionalinės kompetentingos už visuomenės sveikatą atsakingos institucijos.

▼B

Programos pasiūlymą teikianti šakinė arba tarpšakinė organizacija, nurodyta Reglamento (EB) Nr. 3/2008 6 straipsnio 1 dalyje, atitinkamai valstybei narei ir Komisijai pateikia mokslinių tyrimų ir pripažintų mokslinių įstaigų nuomonių, kurių pagrindu parengti poveikį sveikatai nurodantys programos pranešimai, sąrašą.

5 straipsnis

Trečiosioms šalims skirtų informavimo ir skatinimo pranešimų ypatybės

1. Pranešimai rengiami remiantis atitinkamo produkto savybėmis ar ypatybėmis.

Šie pranešimai turi būti suderinami su trečiųjų šalių, kuriems jie yra skirti, teisės aktais.

2. Nuoroda į produktų kilmę gali tik papildyti pagrindinio kampanijos pranešimo informaciją. Tačiau pagal Bendrijos taisykles pateikiant tipinio produkto pavadinimą arba ypatumą, reikalingą skatinimo arba informavimo kampanijai iliustruoti, produkto kilmę nurodyti leidžiama.

6 straipsnis

Įgyvendintinos priemonės ir orientaciniai biudžetai

1. Temų ir produktų, kuriems gali būti taikomos Reglamento (EB) Nr. 3/2008 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos vidaus rinkoje įgyvendintinos priemonės, sąrašas pateikiamas šio reglamento I priedo A dalyje.

Jis atnaujinamas kas dvejus metus ne vėliau kaip iki kovo 31 d.

2. Temų ir produktų, kuriems gali būti taikomos Reglamento (EB) Nr. 3/2008 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos trečiosiose šalyse įgyvendintinos priemonės, sąrašas pateikiamas šio reglamento II priedo A dalyje. Trečiųjų šalių, kurių rinkos šios priemonės gali būti įgyvendinamos, sąrašas pateikiamas II priedo B dalyje.

Sąrašai atnaujinami kas dvejus metus ne vėliau kaip iki gruodžio 31 d.

3. Orientaciniai atskirų sektorių metiniai biudžetai pateikiami III priede.

II SKYRIUS

REGLAMENTO (EB) Nr. 3/2008 6–8 STRAIPSNIUOSE NURODYTŲ PROGRAMŲ ATRANKA

7 straipsnis

Trečiosioms šalims skirtos ir bendradarbiaujant su tarptautinėmis organizacijomis vykdomos programos

1. Kai taikoma Reglamento (EB) Nr. 3/2008 6 straipsnio 2 dalis, tame straipsnyje minimos tarptautinės organizacijos Komisijai reikalaujant pristato kitais metais planuojamų vykdyti programų pasiūlymus.

Reglamento (EB) Nr. 3/2008 13 straipsnio 4 dalyje numatytos sąlygos, kuriomis vadovaujamosi skiriant bei išmokant Bendrijos įnašą, nustatomos pagal Bendrijos ir konkrečios tarptautinės organizacijos sudarytą susitarimą dėl paramos.

▼B

2 Jei priemonės įgyvendina Reglamento (EB) Nr. 3/2008 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos tarptautinės organizacijos, taikoma Direktyva 2004/18/EB.

*8 straipsnis***Programų pateikimas**

1. Kad būtų įgyvendintos programose numatytos priemonės, suinteresuotoji valstybė narė kiekvienais metais skelbia kvietimą teikti pasiūlymus.

▼M4

Atitinkamus sektorius atstovaujančios Sąjungos šakinės arba tarpšakinės organizacijos (toliau – pasiūlymus teikiančios organizacijos) valstybei narei programą pateikia ne vėliau kaip vasario 28 d.

▼B

Programos pateikiamos laikantis Komisijos nustatytos formos, pateiktos Komisijos interneto puslapyje. Ši forma pridedama prie 1 dalyje nurodytų kvietimų pateikti pasiūlymus.

2. Programos, pateiktos pagal 1 dalį, turi:

- a) atitikti Bendrijos teisės aktus dėl atitinkamų produktų ir jų prekybos;
- b) atitikti suinteresuotų valstybių narių tuo tikslu išplatintas specifikacijas, nustatančias pasiūlymų atmetimo, atrankos ir sutarčių sudarymo kriterijus;
- c) programos turi būti pakankamai išsamios, kad būtų galima įvertinti jų atitikimą galiojantiems įstatymams bei jų sąnaudų ir naudos santykį.

3. Siekdama įgyvendinti šias programas, kiekviena pasiūlymą teikianti organizacija konkurso, organizuojamo pagal valstybės narės nustatytas ir patvirtintas priemones, būdu pasirenka vieną ar kelias vykdomąsias institucijas. Jei vykdomoji institucija buvo pasirinkta dar prieš pateikiant programą, jai dalyvauti programos rengime leidžiama.

*9 straipsnis***Išankstinė valstybių narių atliekama programų atranka**

1. Valstybės narės sudaro laikinąjį programų, kurias jos atsirenka pagal 8 straipsnio 2 dalies, b punkte numatytoje specifikacijose esančius kriterijus, sąrašą.

2. Tikrindamos trečiosioms šalims skirtas programas valstybės narės vadovaujasi šiais pagrindiniais kriterijais:

- a) siūlomų strategijų ir užsibrėžtų tikslų derėjimas;
- b) pasiūlytų priemonių kokybė;

▼B

- c) numatomas jų įgyvendinimo poveikis didinant atitinkamų produktų paklausą;
- d) pasiūlymą teikiančių organizacijų veiksmingumo ir reprezentatyvumo garantijos;
- e) siūlomos įgyvendinančios institucijos techniniai pajėgumai ir veiksmingumo garantijos.

3. Vidaus rinkai skirtos programos, be kitų 8 straipsnyje ir šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų, turi atitikti Reglamento (EB) Nr. 3/2008 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas ir šio reglamento I priedo B dalyje pateiktas skatinimo vidaus rinkoje gaires.

4. Jeigu planuojama kelioms valstybėms narėms skirta programa, atitinkamos valstybės narės susitaria dėl programos atrankos ir paskiria valstybę narę koordinatorę. Jos išsipareigoja finansuoti programas pagal 14 straipsnio 2 dalį ir suorganizuoti administracinį bendradarbiavimą, kad būtų palengvinta programų priežiūra, vykdymas ir kontrolė.

5. Trečiosioms šalims skirtų programų atveju kiekviena valstybė narė pasirūpina, kad bet kurios jų taikomos nacionalinės ar regioninės priemonės derėtų su priemonėmis, iš dalies finansuojamomis pagal Reglamentą (EB) Nr. 3/2008, ir kad pateikiamos programos papildytų nacionalines arba regionines kampanijas.

*10 straipsnis***Prioritetai, atrenkant trečiosioms šalims skiriamas programas**

1. Jei Reglamento (EB) Nr. 3/2008 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas programos pateikia daugiau nei viena valstybė narė, pirmenybė teikiama toms trečiosioms šalims skirtoms programoms, kurios taikomos produktų grupėms ir ypač pabrėžiančioms Bendrijos produktų kokybę, maistinę vertę ir maisto saugumo aspektus.

2. Tuo atveju, kai programomis suinteresuota viena valstybė narė, arba jos taikomos tik vienam produktui, pirmenybė teikiama toms programoms, kurios pabrėžia ypatingą Bendrijos interesą, t. y. Europos žemės ūkio ir maisto produktų kokybei, maistinei vertei, saugumui bei tipiskumui.

▼M4*11 straipsnis***Komisijos atliekama programų atranka**

1. Valstybės narės išsiunčia Komisijai 9 straipsnio 1 dalyje numatytą sąrašą, kuriame, prireikus, nurodytos jų pasirinktos, pagal 8 straipsnio 3 dalį atrinktos įgyvendinančios institucijos ir kiekvienos programos kopiją. Siunčiama elektroniniu būdu ir paštu; Komisija dokumentus turi gauti ne vėliau kaip balandžio 30 d.

▼ M4

Jeigu programose dalyvauja kelios valstybės narės, toks pranešimas pateikiamas bendru suinteresuotų valstybių narių susitarimu.

2. Ne vėliau kaip liepos 15 d. Komisija atitinkamas valstybes nares informuoja, jei ji nustato, kad programos visiškai arba iš dalies neatitinka:

(a) Sąjungos teisės arba

(b) su vidaus rinka susijusių gairių, arba

(c) 9 straipsnio 2 dalyje nurodytų kriterijų (trečiosioms šalims skirtų programų atveju).

3. Pagal Reglamento (EB) Nr. 3/2008 7 straipsnio 2 dalies 3 pastraipą, valstybės narės pataisytas programas Komisijai pateikia per 55 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos gavimo.

Patikrinusi pataisytas programas, Komisija ne vėliau kaip lapkričio 30 d. nusprendžia, kurias programas ji gali iš dalies finansuoti pagal Reglamento (EB) Nr. 3/2008 16 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

4. Pasiūlymą teikiančioji (-iosios) organizacija (-os) atsako už tinkamą pasirinktų programų įgyvendinimą ir administravimą.

▼ B*12 straipsnis***Valstybių narių atliekamas vykdomųjų organizacijų patvirtinimas**

1. Valstybė narė patvirtina vykdomosios organizacijos, atrinktos pagal 8 straipsnio 3 dalyje numatytą tvarką, pasirinkimą ir, prieš pasirašydama 16 straipsnio 1 dalyje numatytą sutartį, apie tai informuoja Komisiją.

2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 3/2008 11 straipsnio 3 dalį, valstybė narė patikrina, ar vykdomoji organizacija turi reikiamų finansinių ir techninių išteklių, būtinų efektyviam įgyvendinimui. Apie tokį patikrinimą ji praneša Komisijai.

*13 straipsnis***Kai kurios pasiūlymą teikiančios organizacijos vykdomos programos dalys**

1. Pasiūlymą teikianti organizacija gali įgyvendinti kai kurias Reglamento (EB) Nr. 3/2008 11 straipsnio 2 dalyje numatytos programos dalis, jei:

a) pasiūlymą teikianti organizacija atitinka Reglamento (EB) Nr. 3/2008 11 straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus;

b) pasiūlymą teikianti organizacija turi ne mažesnę nei 5 metų tokios veiklos patirtį;

▼B

- c) išnaudota ne daugiau kaip 50 % bendrų programos sąnaudų, išskyrus ypatingus tinkamai motyvuotus atvejus ir gavus rašytinį Komisijos leidimą;
- d) pasiūlymą teikianti organizacija užtikrina, kad išlaidos vykdant planuojamą veiklą neviršys įprastinių rinkos tarifų.

Valstybė narė patikrina, ar šių sąlygų laikomasi.

2. Jei pasiūlymą teikianti organizacija yra pagal viešąją teisę reglamentuojama įstaiga, kaip tai apibrėžta Direktyvos 2004/18/EEB 9 straipsnio antroje pastraipoje, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad sutartis sudarančios institucijos reikalautų vykdyti tą direktyvą.

III SKYRIUS

PROGRAMŲ FINANSAVIMO TAISYKLĖS

14 straipsnis

Bendrieji finansavimo metodai

1. Bendrijos finansinis įnašas mokamas atitinkamoms valstybėms narėms.
2. Jeigu programą finansuoja kelios valstybės narės, kiekvienos jų mokėtina dalis papildo jų teritorijose įsisteigusių pasiūlymus teikiančių organizacijų finansinį įnašą. Tokiu atveju Bendrijos finansuojama suma neviršija Reglamento (EB) Nr. 3/2008 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų ribų.
3. Reglamento (EB) Nr. 3/2008 13 straipsnyje nustatytos finansavimo sumos nurodomos Komisijai pateikiamoje programoje.

15 straipsnis

Specialiosios vidaus rinkai taikomos taisyklės

1. Jeigu taikomas Reglamento (EB) Nr. 3/2008 9 straipsnis, taikoma šio reglamento 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse numatyta tvarka bei 14–23 straipsniai.

Sutartis dėl Reglamento (EB) Nr. 3/2008 9 straipsnyje nurodytų programų sudaro atitinkamos valstybės narės ir atrinktos vykdomosios organizacijos.

2. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 remiamoms informavimo ir skatinimo priemonėms Bendrijos finansavimas pagal šį reglamentą neskiriamas.

16 straipsnis

Sutarčių sudarymas ir užstato pateikimas

1. Kai Komisija priima 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą sprendimą, valstybės narės kiekvieną siūlančiąją organizaciją informuoja apie tai, ar jų paraišką buvo priimtos.

▼B

Gavusios 11 straipsnio 3 dalyje numatytą Komisijos sprendimą, per 90 kalendorinių dienų valstybės narės su atrinktomis pasiūlymus teikiančiomis organizacijomis sudaro sutartis. Pasibaigus šiam terminui, sutartis sudaryti leidžiama tik gavus Komisijos leidimą.

2. Valstybės narės naudoja standartines Komisijos pateiktas sutarčių formas.

Reikalui esant, valstybės narės gali iš dalies pakeisti kai kurias standartinių sutarčių sąlygas, kad būtų atsižvelgta į nacionalines taisykles, jei tokie pakeitimai neprieštarauja Bendrijos teisės aktams.

3. Kol pasiūlymą teikianti organizacija valstybei narei nepateikia įvykdymą užtikrinančio užstato, kaip tai numatyta Reglamento (EEB) Nr. 2220/85 III antraštinėje dalyje, atitinkančio 15 % didžiausio metinio Bendrijos ir suinteresuotųjų valstybių narių finansinio įnašo, šalys sutarčių sudaryti negali.

Tačiau, jeigu sutartį vykdančioji organizacija yra viešosios teisės reglamentuojama institucija arba veikia prižiūrima tokios institucijos, kompetinga nacionalinė institucija gali priimti raštišką priežiūros institucijos garantiją sumai, kuri lygi pirmojoje pastraipoje nustatyta sumai, jeigu minėta priežiūros institucija išsipareigoja užtikrinti, kad:

- a) prisiimti išsipareigojimai bus tinkamai įvykdyti;
- b) gautos sumos bus tinkamai panaudotos prisiimtiems išsipareigojimams įvykdyti.

Įvykdymą užtikrinančio užstato pateikimo įrodymas valstybei narei turi būti pateiktas per 1 dalyje nustatytą terminą.

4. Pagrindinis Reglamento (EEB) Nr. 2220/85 20 straipsnyje nustatytas reikalavimas yra sutartyje nurodytų priemonių įgyvendinimas.

▼M2

5. Komisijai pareikalavus, valstybė narė per 10 darbo dienų jai išsiunčia sutarties kopiją ir įrodymą, kad buvo pateiktas įvykdymą užtikrinantis užstatas.

Komisijai pareikalavus, valstybė narė taip pat per 10 darbo dienų jai išsiunčia pasiūlymą teikiančios organizacijos ir įgyvendinančios institucijos sudarytos sutarties kopiją. Pastarojoje sutartyje numatoma nuostata, įpareigojanti įgyvendinančią instituciją sudaryti sąlygas atlikti 25 straipsnyje numatytus patikrinimus.

▼B*17 straipsnis***Išankstinių mokėjimų sistema**

1. Per 30 kalendorinių dienų nuo 16 straipsnio 1 dalyje numatytos sutarties pasirašymo, o daugiamečių programų atveju – per 30 dienų nuo kiekvieno 12 mėnesių laikotarpio pradžios, sutartį vykdančioji organizacija gali atitinkamai valstybei narei pateikti išankstinio mokėjimo paraišką kartu su 3 dalyje nurodytą užstatu. Šiam laikotarpiui pasibaigus išankstinio mokėjimo prašyti nebegalima.

▼ B

Kiekvienas išankstinis mokėjimas sudaro ne daugiau kaip 30 % metinio Bendrijos ir suinteresuotos valstybės narių įnašų, numatytų atitinkamai Reglamento (EB) Nr. 3/2008 13 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

2. Valstybė narė išankstinį mokėjimą atlieka per 30 kalendorinių dienų nuo išankstinio mokėjimo paraiškos pateikimo. Išskyrus *force majeure* atvejus, jei pirmiau minėti mokėjimai išmokami pavėluotai, valstybei narei Komisijos mokama mėnesinio avanso suma sumažinama Komisijos reglamento (EB) Nr. 883/2006 ⁽¹⁾ 9 straipsnyje nustatyta tvarka.

▼ M2

3. Išankstinis mokėjimas atliekamas tik tuo atveju, jei sutartį vykdančioji organizacija Reglamento (EEB) Nr. 2220/85 III dalyje nurodytomis sąlygomis valstybei narei pateikia užstatą, sudarantį 110 % išankstinio mokėjimo sumos. Komisijai pareikalavus, valstybė narė per 10 darbo dienų jai išsiunčia kiekvienos išankstinio mokėjimo paraiškos kopiją ir įrodymą, kad pateiktas atitinkamas užstatas.

▼ B

Tačiau, jeigu sutartį vykdančioji organizacija pagal viešąją teisę reglamentuojama institucija arba veikia tokios institucijos prižiūrima, kompetentinga institucija gali priimti iš priežiūros institucijos raštą, garantuojantį sumą, lygią pirmojoje pastraipoje nustatytam procentiniam dydžiui, bet tokiu atveju priežiūros institucija įsipareigoja sumokėti jos garantijoje nurodytą sumą, jeigu nenustatoma teisė į sumokėtą išankstinę išmoką.

*18 straipsnis***Tarpiniai mokėjimai**

1. Pasiūlymus teikiančios organizacijos Bendrijos ir valstybių narių tarpinių mokėjimų paraiškas valstybėms narėms pateikia iki po kiekvieno trijų mėnesių laikotarpio, apskaičiuoto nuo sutarties, nurodytos 16 straipsnio 1 dalyje, pasirašymo datos, einančio kalendorinio mėnesio pabaigos.

Minėtose paraiškose nurodomi per atitinkamą ketvirtį atlikti mokėjimai, pridedama finansinės ataskaitos santrauka, atitinkamų sąskaitų kopijos ir patvirtinamieji dokumentai bei tarpinė atitinkamo ketvirčio sutarties vykdymo ataskaita (toliau – ketvirčio ataskaita). Jei per atitinkamą ketvirtį mokėjimų atlikta nebuvo arba jei nebuvo vykdoma veikla, šie dokumentai per 1 pastraipoje nurodytą terminą perduodami kompetentingai nacionalinei institucijai.

Jeigu paraiška dėl tarpinio mokėjimo ir 2 pastraipoje nurodyti dokumentai pateikiami pavėluotai, už kiekvieną visą pavėluotą mėnesį mokėtinas mokėjimas sumažinamas 3 % (išskyrus *force majeure* atvejus).

2. Tarpiniai mokėjimai neišmokami, kol valstybė narė nepatikrina 1 dalies 2 pastraipoje nurodytų dokumentų.

⁽¹⁾ OL L 171, 2006 6 23, p. 1.

▼B

3. Bendra tarpinių ir 17 straipsnyje nurodytų išankstinių mokėjimų suma negali sudaryti daugiau kaip 80 % viso metinio finansinio Bendrijos ir atitinkamų valstybių narių įnašų, nurodytų Reglamento (EB) Nr. 3/2008 13 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Pasiekus šią ribą, paraiškos dėl tarpinių mokėjimų negali būti teikiamos.

*19 straipsnis***Likučio mokėjimas**

1. Paraiškas dėl likučio išmokėjimo pasiūlymus teikianti organizacija valstybei narei pateikia per keturis mėnesius nuo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytoje sutartyje numatytų metinių priemonių įvykdymo.

Kad paraiška būtų laikoma priimtina, kartu reikia pateikti ataskaitą (toliau – metinė ataskaita), kurioje nurodoma:

- a) atlikto darbo santrauka ir ataskaitos pateikimo metu esamų rezultatų įvertinimas;
- b) finansinės ataskaitos santrauka apie visas numatytas ir patirtas išlaidas.

Kartu su metine ataskaita pateikiamos atitinkamų su atliktais mokėjimais susijusių sąskaitų kopijos ir patvirtinamieji dokumentai.

Išskyrus *force majeure* atvejus, jeigu paraiška dėl likučio išmokėjimo pateikiama pavėluotai, už kiekvieną pavėluotą mėnesį mokėtinas likutis sumažinamas 3 %.

2. Likutis neišmokamas, kol valstybė narė nepatikrina 1 dalies 3 pastraipoje nurodytų sąskaitų ir dokumentų.

Neįvykdžius pagrindinio reikalavimo, nurodyto 16 straipsnio 4 dalyje, mokėtinas likutis proporcingai sumažinamas.

*20 straipsnis***Valstybės narės mokėjimai**

18 ir 19 straipsniuose nurodytus mokėjimus valstybės narės atlieka per 60 kalendorinių dienų nuo mokėjimo paraiškos gavimo.

Tačiau minėtas laikotarpis bet kuriuo metu per 60 dienų nuo pirmojo mokėjimo paraiškos užregistravimo gali būti sustabdytas, informuojant atitinkamą sutarties vykdytoją apie tai, kad jo paraiška nepriimtina dėl to, kad mokėjimas nepagrįstas, arba dėl to, kad nepateikti patvirtinamieji dokumentai, arba dėl to, kad, valstybės narės nuomone, reikia pateikti papildomos informacijos arba atlikti patikrinimus. Mokėjimo laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo reikalaujamos informacijos, kurią būtina išsiųsti per 30 kalendorinių dienų, gavimo datos arba nuo valstybės narės atliktų tikrinimų, kuriuos būtina atlikti per 30 kalendorinių dienų po tokio informavimo, datos.

▼B

Išskyrus *force majeure* atvejus, jeigu pirmiau minėti mokėjimai vėluoja, mėnesinio avanso suma, kurią Komisija išmoka valstybei narei, sumažinama Reglamento (EB) Nr. 883/2006 9 straipsnyje nustatyta tvarka.

*21 straipsnis***Užstatai**

1. 17 straipsnio 3 dalyje nurodytas užstatas grąžinamas, jei atitinkama valstybė narė nustato galutinę teisę į pateikto užstato grąžinimą.

2. 16 straipsnio 3 dalyje nurodyto užstato galiojimas turi baigtis sumokėjus likutį, užstatas turi būti sugrąžintas kompetentingai nacionalinei institucijai išsiuntus įsipareigojimų įvykdymo raštą.

Įvykdymą užtikrinantis užstatas grąžinamas laikantis šio reglamento 20 straipsnyje likučio išmokėjimui nustatyto termino ir sąlygų.

3. Pateiktų užstatų ir paskirtų baudų sumos išskaičiuojamos iš Bendrijos lėšomis dengiamų išlaidų dalies, kuri deklaruojama Europos žemės ūkio garantijų fondo EŽŪGF Garantijų skyriui.

*22 straipsnis***Komisijai teiktini dokumentai**

1. Pasibaigus kiekvienam metiniam etapui turi būti pateikta metinė ataskaita, net jei paraiškų likučio išmokėjimui pateikta nebuvo.

2. Per 30 kalendorinių dienų nuo 19 straipsnio 2 dalyje nurodyto likučio išmokėjimo valstybė narė Komisijai išsiunčia 19 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos a ir b punktuose nurodytas santraukas.

▼M2

3. Komisijai pareikalavus, valstybė narė per 10 darbo dienų jai išsiunčia pagal 18 straipsnį tarpiniams mokėjimams atlikti būtiną ketvirčio ataskaitų kopijas.

▼B

4. Išmokėjus likutį valstybė narė per 30 kalendorinių dienų Komisijai išsiunčia Komisijos nustatyto ir valstybėms narėms pateiktos formos finansinę sutarties išlaidų ataskaitą. Kartu su šia ataskaita pateikiama motyvuota valstybės narės nuomonė apie darbų, kuriuos buvo numatyta atlikti pasibaigusio etapo metu, atlikimą.

Atsižvelgiant į patikrinimus, atliktus laikantis 18 straipsnio 2 dalies ir 19 straipsnio 2 dalies, minėtoje ataskaitoje patvirtinama, kad visos išlaidos laikytinos finansavimo reikalavimus pagal sutarties sąlygas atitinkančiomis išlaidomis.

▼BIV SKYRIUS
PRIEŽIŪRA IR TIKRINIMAI*23 straipsnis***Medžiagos panaudojimas**

1. Valstybės narės patikrina, ar pagal šį reglamentą finansuojamų programų metu parengta informavimo ir skatinimo medžiaga atitinka Bendrijos įstatymus.

▼M2

Jos patvirtintą medžiagą perduoda Komisijai.

▼B

2. Pagal 1 dalyje nurodytą programą finansuota ir pagaminta medžiaga, įskaitant grafine, vaizdinę, garsinę-vaizdinę kūrybą, taip pat interneto svetaines, vėliau gali būti panaudota gavus išankstinių rašytinių Komisijos, atitinkamų pasiūlymus teikiančių organizacijų ir valstybių narių, prisidėjusių prie programos finansavimo, sutikimą ir atsižvelgiant į sutartį sudariusių organizacijų teises, kurias joms suteikia sutartį reguliuojanti nacionalinė teisė.

*24 straipsnis***Programų priežiūra**

1. Reglamento (EB) Nr. 3/2008 12 straipsnio 1 dalyje numatyta priežiūros grupė reguliariai renkasi ir prižiūri, kaip įgyvendinamos pagal šį reglamentą finansuojamos programos.

Tuo tikslu priežiūros grupei pranešamos numatomų kiekvienos programos darbų datos, pagal šio reglamento 18, 19 ir 25 straipsnius atliktų tikrinimų rezultatai bei pateikiamos ketvirtinės ir metinės ataskaitos.

Grupei vadovauja atitinkamos valstybės narės atstovas. Jei programoje dalyvauja kelios valstybės narės, grupei vadovauja atitinkamų valstybių narių paskirtas atstovas.

2. Komisijos tarnautojai ir darbuotojai gali atvykti į pagal šį reglamentą finansuojamus programų renginius.

*25 straipsnis***Valstybių narių atliekami tikrinimai**

1. Atitinkama valstybė narė nustato tinkamiausias priemones pagal šį reglamentą finansuojamų programų ir veiklos kontrolei užtikrinti ir apie tai praneša Komisijai. Tikrinimai atliekami kiekvienais metais.

▼B

Tikrinama ne mažiau kaip 20 % praėjusiais metais užbaigtų programų, bet ne mažiau kaip dvi programos; privaloma patikrinti ne mažesnę kaip 20 % bendro praėjusiais metais užbaigtų programų biudžeto sudarančią dalį. Programos atrenkamos remiantis rizikos analize.

Valstybė narė Komisijai pateikia kiekvienos patikrintos programos tikrinimo rezultatų bei nustatytų trūkumų ataskaitą. Ši ataskaita perduodama iš karto ją parengus.

2. Valstybė narė, pirmiausia atlikdama techninius ir apskaitos patikrinimus sutartį vykdančiosios organizacijos ir įgyvendinančios institucijos patalpose, imasi būtinų priemonių patikrinti ir patvirtinti, kad:

- a) pateikta informacija ir patvirtinamieji dokumentai yra tikslūs;
- b) įvykdytos visos 16 straipsnio 1 dalyje nurodytos sutarties prievolės.

Nepažeidžiant Komisijos reglamento (EB) Nr. 1848/2006 ⁽¹⁾ nuostatų, valstybės narės kuo skubiau informuoja Komisiją apie visus atliekant patikrinimus nustatytus pažeidimus.

3. Jeigu programose dalyvauja kelios valstybės narės, atitinkamos valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad suderintų patikrinimų koordinavimą, ir apie tai informuoja Komisiją.

4. Komisija gali bet kuriuo metu dalyvauti 1, 2 ir 3 dalyse numatytuose patikrinimuose. Tuo tikslu kompetentingos nacionalinės institucijos, iki tikrinimų likus ne mažiau kaip 30 dienų, Komisijai pateikia preliminarų valstybės narės numatomų tikrinimų planą.

Komisija taip pat gali atlikti bet kokius papildomus, jos nuomone, būtinus patikrinimus.

26 straipsnis

Neteisėtai išmokėtų lėšų išieškojimas

1. Jeigu lėšos išmokamos nepagrįstai, tų lėšų gavėjas privalo jas grąžinti ir sumokėti palūkanas už laikotarpį nuo išmokėjimo iki grąžinimo.

Taikytina palūkanų norma nustatoma remiantis Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 86 straipsnio 2 dalies b punktu.

2. Išieškotos sumos ir atitinkamos palūkanos mokamos valstybių narių mokėjimo agentūroms arba departamentams, kurie jas išskaito iš EŽŪGF finansuojamų išlaidų proporcingai Bendrijos finansiniam įnašui.

⁽¹⁾ OL L 355, 2006 12 15, p. 56.

*27 straipsnis***Sankcijos**

1. Sunkiais sukčiavimo arba aplaidumo atvejais pasiūlymą teikiančioji organizacija atlygina skirtumą tarp išmokėtos ir faktiškai priklausiančios sumos.
2. Nepažeidžiant Tarybos reglamento (EB) Nr. 2988/95 ⁽¹⁾ 6 straipsnio, šiame reglamente numatytas pagalbos sumažinimas taikomas nepažeidžiant papildomų nacionalinių sankcijų, kurios gali būti taikomos pagal kitas Bendrijos arba nacionalinės teisės aktų nuostatas.

V SKYRIUS

PANAIKINIMAS, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*28 straipsnis***Panaikinimas**

Reglamentas (EB) Nr. 1071/2005 ir Reglamentas (EB) Nr. 1346/2005 panaikinami.

Vis dėlto, minėtų reglamento nuostatos galioja informavimo ir skatinimo programoms, dėl kurių finansavimo Komisija sprendimą yra priėmusi prieš šiam reglamentui įsigaliojant.

Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal IV priede pateiktas koreliacijos lenteles.

*29 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

▼ B*I PRIEDAS***VIDAUS RINKA****A. TEMŲ IR PRODUKTŲ SĄRAŠAS**

- Švieži vaisiai ir daržovės,
- perdirbti vaisiai ir daržovės,
- pluoštiniai linai,
- gyvi augalai ir dekoratyvinės sodininkystės produktai,
- alyvuogių aliejus ir valgomosios alyvuogės,
- augaliniai aliejai,
- pieno ir pieno produktai,
- pagal Bendrijos arba nacionalinę kokybės užtikrinimo programą pagaminta šviežia, atvėsinta arba užšaldyta mėsa,
- maistui skirtų kiaušinių ženklimas,
- medus ir bitininkystės produktai,

▼ M1

- vynai su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografinė nuoroda, vynai su vyninių vynuogių veislių nuoroda,

▼ B

- grafinis atokiausių regionų simbolis kaip nustatyta žemės ūkio teisės aktuose,

▼ M3

- produktai, kuriems pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 ⁽¹⁾ taikomos saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN), saugomos geografinės nuorodos (SGN), garantuoto tradicinio gaminio (GTG) arba neprivalomų kokybės terminų sistemos,

▼ B

- ekologinė žemdirbystė pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 ⁽²⁾ ir pagal šį reglamentą registruoti produktai.

▼ M3

_____

- aviena.

▼ B**B. GAIRĖS**

Šios gairės yra skirtos padėti pasirinkti informaciją, tikslines grupes ir informavimo priemones, kurie skirtingų produkto kategorijų informavimo arba skatinimo programose turėtų būti pagrindiniai.

Nenukrypstant nuo Reglamento (EB) Nr. 3/2008 8 straipsnio 1 dalyje išdėstytų prioritetų, pasiūlymai dėl programų turėtų būti rengiami laikantis tokių principų:

- jei programą siūlo dvi ar daugiau valstybių narių, jos turėtų būti suderintos strategijas, veiksmus ir informaciją,
- pageidautina, kad programos būtų daugiametės ir pakankamai plačiai taikomos, kad tikslinėms rinkoms būtų padarytas ženklus poveikis. Prireikus, jas galima vykdyti daugiau nei vienos valstybės narės rinkose,

⁽¹⁾ OL L 343, 2012 12 14, p. 1.

⁽²⁾ OL L 198, 1991 7 22, p. 1.

▼B

- programomis turėtų būti pateikiama objektyvi informacija apie esmines produktų ypatybes ir (arba) maistinę vertę – sudedamąją subalansuotos mitybos dalį – produktų gamybos būdus arba nekenksmingumą aplinkai,
- programose turėtų būti pagrindinė informacija, kuri būtų svarbi kelių valstybių narių vartotojams, specialistams ir (arba) šakinėms organizacijoms.

ŠVIEŽI VAISIAI IR DARŽOVĖS**1. Padėties apžvalga**

Nors vaisių ir daržovių Bendrijoje užauginama daugiau, jų vartojimas apskritai nekinta.

Pastebima, kad vaisiai ir daržovės vartotojus, ypač jaunimą, o ypač mokyklinio amžiaus vaikus ir paauglius, domina mažai. Toks požiūris neatitinka subalansuotos mitybos reikalavimų.

2. Tikslai

Siekama, kad būtų išryškintos tokios produktų savybės kaip šviežumas ir natūralumas, kad būtų skatinama daržoves ir vaisius vartoti reguliariai ir kad juos vartojančių asmenų amžiaus vidurkis taptų mažesnis. Pastarąjį tikslą įmanoma pasiekti skatinant jaunimą, o ypač mokyklinio amžiaus vaikus ir paauglius, tuos produktus vartoti.

3. Tikslinės grupės

- Namų ūkiai,
- mokyklinio amžiaus vaikai,
- viešasis maitinimas,
- gydytojai ir mitybos specialistai.

4. Pagrindinė informacija

- Skatinti „5 per dieną“ principą (rekomendacija per dieną suvalgyti bent penkias vaisių arba daržovių porcijas). Propaguojuant vaisius ir daržoves šį principą labiausiai reikėtų taikyti tikslinei mokyklinio amžiaus vaikų ir paauglių grupei,
- produktų natūralumas ir šviežumas,
- kokybė (sauga, maistinė vertė ir skonis, gamybos būdai, aplinkos apsauga, ryšys su produkto kilme),
- vartojimo malonumas,
- sveika mityba,
- šviežių produktų įvairovė ir jų tiekimo sezoniškumas, informacija apie jų skonį ir vartojimo būdus,
- atsekamumas,
- paprasta vartoti: daugelio rūšių vaisių ir daržovių nereikia termiškai apdoroti.

▼B**5. Pagrindinės priemonės**

- Elektroninės priemonės (produktų pristatymas internete pasitelkiant tiesioginio ryšio pagrindu veikiančius vaikams skirtus žaidimus),
- informacinė telefono linija,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo ir reklamos sektoriais (pvz., specializuota spauda, leidiniais moterims, žurnalais ir laikraščiais jaunimui ir pan.),
- bendradarbiavimas su gydytojais ir mitybos specialistais,
- mokomosios priemonės, skirtos mokyklinio amžiaus vaikams ir paaugliams, pasitelkiant mokytojus ir mokyklų valgyklų vadovus,
- vartotojų informavimo priemonės prekybos vietose,
- kitos priemonės (informacinės skrajutės ir brošiūros, kuriuose pateikiama informacija apie produktus ir patiekalų receptai, vaikų žaidimai ir kt.),
- informacinės vaizdo priemonės (kinas, specialūs TV kanalai),
- radijo laidų intarpai,
- dalyvavimas specializuotose mugėse.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

PERDIRBTI VAISIAI IR DARŽOVĖS**1. Padėties apžvalga**

Sektorius patiria vis didesnę trečiųjų šalių konkurenciją.

Kadangi paklausa palaipsniui didėja, ypač dėl šių produktų vartojimo patogumo, svarbu, jog Bendrijos pramonė tuo pasinaudotų. Dėl to informavimo ir skatinimo priemonių rėmimas yra pagrįstas.

2. Tikslai

Pasiekti, kad šių produktų įvaizdis taptų labiau šiuolaikiškas ir patrauklesnis jaunimui bei teikti vartojimą skatinančią informaciją.

3. Tikslinės grupės

- Namų ūkiai,
- viešojo maitinimo įstaigos ir mokyklų valgyklos,
- gydytojai ir mitybos specialistai.

4. Pagrindinė informacija

- Kokybė (sauga, maistinė vertė ir skonis, paruošimo vartoti būdai),
- paprastas vartojimas,
- vartojimo malonumas,
- pasiūlos įvairovė ir galimybė vartoti ištisus metus,
- sveika mityba,
- atsekamumas.

▼B**5. Pagrindinės priemonės**

- Elektroninės priemonės (internetu svetainės),
- informacinė telefono linija,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo ir reklamos sektoriais (specializuota spauda, leidiniais moterims ir leidiniai apie kulinariją ir pan.),
- demonstravimas prekybos vietose,
- bendradarbiavimas su gydytojais ir mitybos specialistais,
- kitos priemonės (informacinės skrajutės ir brošiūros apie produktus ir receptus),
- informacinės vaizdo priemonės,
- dalyvavimas specializuotose mugėse.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiamečioms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

PLUOŠTINIAI LINAI

1. Padėties apžvalga

Liberalizavus tarptautinę prekybos tekstilės gaminiiais ir drabužiais rinką, Bendrijos linų sektoriui tenka smarkiai konkuruoti su ne Bendrijoje užaugintų linų, parduodamų už patrauklią kainą, pasiūla. Taip pat tenka konkuruoti ir su kitais įvežamais pluoštais. Be to, tekstilės gaminių vartojimas nedidėja.

2. Tikslai

- Sukurti Europos pluoštinių linų įvaizdį ir gerą vardą ir išryškinti ypatingas jų savybes,
- padidinti šio produkto naudojimo apimtį,
- informuoti vartotojus apie naujų į rinką pateiktų produktų savybes.

3. Tikslinės grupės

- Pagrindinės šio verslo šakos (stilistai, dizaineriai, gatavų drabužių siuvimo įmonės, leidyklos),
- prekybininkai,
- tekstilės, madų ir interjero dizaino mokymo įstaigos (dėstytojai ir studentai),
- visuomenės nuomonės formuotojai,
- vartotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Kokybė, kurios pagrindas yra žaliavos augimo sąlygos, rūšių įvairovė ir įvairių gamybos etapų specialistų profesionalumas,
- iš Bendrijoje išaugintų linų galima gaminti platų gaminių asortimentą (drabužiai, dekoravimo elementai, butyje naudojami lininiai audiniai), ir suteikia galimybę pasireikšti kūrybiškumui ir naujovių kūrimui.

5. Pagrindinės priemonės

- Elektroninės priemonės (internetu svetainės),
- specializuotos parodos ir mugės,

▼ B

- informacijos priemonės susijusioms verslo šakoms (stilistai, dizaineriai, gatavų drabužių siuvimo įmonės, leidyklos),
- informavimas prekybos vietose,
- bendradarbiavimas su specializuota spauda,
- informacinės – didaktinės priemonės, skirtos mados, tekstilės inžinierių mokykloms ir t. t.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

GYVI AUGALAI IR DEKORATYVINĖS SODININKYSTĖS PRODUKTAI**1. Bendroji padėties apžvalga**

Tiekimo požiūriu Bendrijos produkcijai tenka vis labiau konkuruoti vidaus rinkoje ir su trečiųjų šalių produkcija.

Iš skatinimo kampanijos, vykdytos 1997–2000 metais, vertinimo tyrimų paaiškėja, kad siekiant palengvinti Bendrijos produkcijos pardavimą Bendrijoje visa grandinė nuo gamintojo iki pardavėjo turi būti geriau organizuota ir racionalizuota, ir vartotojai turėtų būti išsamiau informuojami apie esmines Bendrijos produktų ypatybes ir jų įvairovę.

2. Tikslai

- Padidinti Bendrijos kilmės gėlių ir augalų pardavimo apimtis,
- skatinti ekologiškus metodus ir geriau informuoti apie aplinką tausojančius gamybos metodus,
- stiprinti atskirų valstybių narių specialistų partnerystę, kuri suteikia galimybę dalytis aktualiausiomis srities naujovėmis ir išsamiau informuoti visus gamybos grandinės dalyvius.

3. Tikslinės grupės

- Augintojai, medelynai, prekybininkai ir kiti šio sektoriaus atstovai,
- studentai ir moksleiviai,
- visuomenės nuomonės formuotojai: žurnalistai, dėstytojai,
- vartotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Informacija apie Bendrijos produktų kokybę ir įvairovę,
- aplinką tausojantys gamybos būdai,
- metodai, kuriais remiantis gaunami ilgiau išsilaikantys produktai,
- optimali augalų ir gėlių rūšių įvairovė,
- augalų ir gėlių vaidmuo gerovei ir gyvenimo kokybei.

▼ B**5. Pagrindinės priemonės**

- Bendradarbiavimas su žiniasklaida,
- parodos ir mugės: kelių valstybių narių produkciją pristatantys standai,
- kursai srities specialistams, vartotojams ir studentams,
- keitimasis žiniomis apie produktų išlaikymo trukmės prailginimą,
- vartotojų informavimo priemonės per spaudą, taip pat kitais būdais, pavyzdžiui, katalogų leidyba, sodininkų kalendoriai, kampanijų „mėnesio augalas“ organizavimas,
- platesnis elektroninių priemonių naudojimas (internetas, kompaktiniai diskai ir pan.).

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms su kiekvienam etapui nustatytais tikslais.

ALYVUOGIŲ ALIEJAUS IR VALGOMOSIOS ALYVUOGĖS**1. Bendroji padėties apžvalga**

Alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių pasiūla didėja, tačiau pardavimo vietos vidaus ir tarptautinėse rinkose turi atlikti svarbų vaidmenį, siekiant užtikrinti Bendrijos rinkos pusiausvyrą. Šių produktų paklausa tradicinių vartotojų rinkose ir rinkose, kur minėti produktai yra ganėtinai nauji, gerokai skiriasi.

Valstybėse narėse (Ispanijoje, Italijoje, Graikijoje ir Portugalijoje), kurios yra „tradicinės vartotojos“, minėti produktai apskritai gerai pažįstami, ir jų suvartojama daug. Šios rinkos yra prisotintos, ir jose negalima tikėtis kokio nors bendro paklausos didėjimo, tačiau atsižvelgiant į tase rinkose suvartojamą alyvuogių aliejaus dalį, jos sektoriui išlieka labai svarbios.

Valstybėse narėse, kurios yra „naujosios vartotojos“, vienam gyventojui tenkantis suvartojimo kiekis padidėjo, tačiau tebėra santykinai mažas (kalbant apie Bendrijos sudėtį iki 2004 m. balandžio 30 d.) arba visai mažas (daugumoje valstybių narių, įstojusių į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d.). Daugelis vartotojų net nežino apie teigiamas alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių savybes ir įvairius galimus jų vartojimo būdus. Todėl šios rinkos paklausos augimo potencialas didelis.

2. Tikslai

- Prioritetinis tikslas: didinti vartojimą valstybėse narėse, kurios yra „naujosios vartotojos“, vis daugiau skverbiantis į jų rinkas ir skatinti vartojimą įvairinant šių produktų vartojimo būdus bei teikiant reikalingą informaciją,
- įtvirtinti ir padidinti suvartojimą tradiciškai šiuos produktus vartojančiose valstybėse narėse, geriau informuojant vartotojus apie mažiau žinomus aspektus ir pritraukiant jaunimą reguliariai vartoti šiuos produktus.

3. Tikslinės grupės

- Už pirkinius atsakingi šeimos nariai: „tradicinėse vartotojose“ valstybėse narėse daugiausia 20–40 metų amžiaus vartotojai,

▼B

- visuomenės nuomonės formuotojai (gastronomai, virėjai, restoranų savininkai, žurnalistai) bendra ir specializuota spauda (gastronomijos, moterų, įvairių stilių),
- medicams ir viduriniajam medicinos personalui skirta spauda,
- prekių platintojai (valstybėse narėse „naujosiose vartotojose“).

4. Pagrindinė informacija

- Pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus gastrominės ir organoleptinės ypatybės (aromas, spalva, skonis) subtiliai skiriasi atsižvelgiant į rūši, vietovę, derliaus metus, saugomos kilmės vietos nuorodą (SKVN) ir saugomos geografinės nuorodą (SGN) ir t. t. Dėl šios įvairovės platus skonio spektras sudaro sąlygas plačiai panaudoti šiuos produktus kulinarijoje,
- egzistuoja skirtingos alyvuogių aliejaus kategorijos,
- alyvuogių aliejus dėl savo maistinių savybių yra svarbi sveikos mitybos dalis: šis aliejus tenkina kulinarius poreikius ir atitinka sveikos mitybos reikalavimus,
- informacija apie alyvuogių aliejaus kokybės kontrolės taisykles, sertifikavimą ir ženklumą,
- informacija apie visus alyvuogių aliejus ir (arba) valgomasias alyvuoges, kurių saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN)/saugomos geografinės nuorodos (SGN) yra įregistruotos Bendrijoje,
- valgomosios alyvuogės yra natūralus ir sveikas produktas, tinkantis ir nesudėtingam vartojimui, ir įmantriems patiekalams gaminti,
- skirtingų valgomųjų alyvuogių rūšių ypatybės,

labiausiai valstybėse narėse „naujosiose vartotojose“,

- alyvuogių aliejus, ypač aukščiausios rūšies pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus, yra natūralus iš tradicijų ir senosios praktinės patirties atsiradęs produktas, kuris tinka įvairiais skoniais pasižyminčiai šiuolaikinei virtuvei; jis tinka ir Viduržemio jūros regiono virtuvei, ir bet kuriai kitai šiuolaikinei virtuvei,
- vartojimo patarimai,

labiausiai valstybėse narėse „tradicinėse vartotojose“,

- privalumai perkant į butelius išpilstytą alyvuogių aliejų (ženklimas etiketėmis su vartotojams naudinga informacija),
- senas tradicijas ir svarbią kultūrinę reikšmę turinčio produkto įvaizdžio modernizavimas,

Nepažeidžiant 4 straipsnio 3 dalies, informacija apie maistines alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių savybes turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis ir atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB ⁽¹⁾ reikalavimus.

5. Pagrindinės priemonės

- Internetas ir kitos elektroninės priemonės (kompaktiniai ir DVD diskai ir pan.),
- propagavimas prekybos vietose (degustacija, receptai, informacijos sklaida),

⁽¹⁾ OL L 109, 2000 5 6, p. 29.

▼B

- bendradarbiavimas su žiniasklaida ir viešųjų ryšių atstovais (renginiai, dalyvavimas specializuotose mugėse ir t. t.),
- reklama (arba reklaminio turinio straipsniai) spaudoje (bendro pobūdžio, taip pat moterims, kulinarijai ir gyvenimo stiliui skirtoje spaudoje),
- kartu su medikais ir viduriniu medicinos personalu organizuojama veikla (viešieji ryšiai medicinos sektoriuje),
- informacinės garso ir vaizdo priemonės (TV ir radijas),
- dalyvavimas specializuotose mugėse.

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms su kiekvienam etapui nustatytais tikslais.

Pirmenybė teikiama programoms, įgyvendintoms bent 2 valstybėse narėse, kurios yra „naujosios vartotojos“.

AUGALINIAI ALIEJAI

Šiame sektoriuje pirmenybė teikiama programoms, kuriomis pristatomas rapsų aliejus ir programoms, kuriomis pristatomos įvairių augalinių aliejų savybės.

A. RAPSŲ ALIEJUS**1. Bendroji padėties apžvalga**

Po bendros žemės ūkio politikos reformos rapsų sėkloms auginti nebuvo skirta jokia speciali parama, ir dėl to jų auginimas nuo šiol turi būti orientuotas į rinką. Paskatinus rapsų aliejaus vartojimą, suteikiamos didesnės gamybos galimybės ir atsiranda alternatyva javų, kuriems būdinga struktūrinė perprodukcija, auginimui, ir padedama atkurti pasėlių rinkos pusiausvyrą ir didinti įvairių augalinių aliejų vartojimą Bendrijoje. Bendrija šiuo metu yra didžiausia rapsų aliejaus eksportuoja.

Per pastaruosius dešimtmečius buvo išvestos vertingų maistinių savybių rapsų rūšys. Dėl to pagerėjo kokybė. Sukurta naujų produktų, pvz., šalto spaudimo ypatingo riešutų skonio rapsų aliejai.

Maistinė rapsų aliejaus vertė buvo tirta visame pasaulyje ir šio tyrimo rezultatai patvirtino šio produkto gydomosios dietos ir fiziologines savybes. Apie šiuos naujausius mokslinių tyrimų rezultatus reikėtų informuoti medikus, mitybos specialistus bei vartotojus.

2. Tikslai

- Skleisti informaciją apie rapsų aliejaus savybes ir naujausius jų pokyčius,
- didinti vartojimą ir šiuo tikslu vartotojus, medikus ir vidurinį medicinos personalą informuoti apie rapsų aliejaus vartojimą ir maistinę vertę.

3. Tikslinės grupės

- Namų ūkiai, ypač už pirkinius atsakingi šeimos nariai,
- visuomenės nuomonės formuotojai (žurnalistai, virėjai, medicinos ir mitybos specialistai),
- prekių platintojai,

▼B

- medikams ir viduriniajam medicinos personalui skirta spauda,
- žemės ūkio produktų maisto pramonė.

4. Pagrindinė informacija

- Dėl maistinių savo savybių rapsų aliejaus yra svarbi sudedamoji sveikos mitybos dalis,
- rapsų aliejuje yra sveikatai naudingų sočiųjų rūgščių,
- vartojimo patarimai,
- informacija apie produkto tobulinimą ir jo rūšis,

Nepažeidžiant 4 straipsnio 3 dalies, informacija apie maistines rapsų aliejaus savybes turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis ir atitikti Direktyvos 2000/13/EB reikalavimus.

5. Pagrindinės priemonės

- Reklama prekybos vietose (degustacijos, receptai, informacijos sklaida),
- reklama (arba reklaminio turinio straipsniai) spaudoje (bendro pobūdžio, taip pat moterims, kulinarijai ir gyvenimo stiliui skirtoje spaudoje),
- viešųjų ryšių kampanijos (renginiai, dalyvavimas specializuotose maisto mugėse),
- kartu su medikais ir viduriniu medicinos personalu organizuojami renginiai,
- bendradarbiaujant su restoranais, viešojo maitinimo įstaigomis ir virėjais organizuojama veikla,
- internetas.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai.

B. SAULĖGRAŽŲ ALIEJUS

Saulėgražų aliejaus programoms pirmenybė teikiama tik tada, jeigu ir kai ta pirmenybė yra pagrįsta rinkos sąlygomis.

1. Bendroji padėties apžvalga

Bendrijoje saulėgražomis apsėta daugiau nei 2 milijonai ha ir per metus išauginama daugiau nei 3,5 milijonai tonų saulėgražų sėklų. Bendrijoje daugiausia vartojamas iš Bendrijoje išaugintų sėklų pagamintas saulėgražų aliejus. Tačiau sumažėjus aliejaus spaudimo apimtims, 2004–2005 prekybos metais saulėgražų aliejaus gamyba Europos Sąjungoje sumažėjo. Kadangi numatomas pasaulinis kainų didėjimas ir tikėtinas pasiūlos mažėjimas, pirmenybė neteikiama vien saulėgražų aliejui skirtoms programoms. Vis dėlto tokią programą galima pateikti kaip skirtingus Bendrijos kilmės augalinius aliejus pristatančios programos dalį.

Saulėgražų aliejus yra ypač tinkamas tam tikroms reikmėms, pvz., maisto kepimui. Jame taip pat yra daug nesočiųjų riebalų ir vitamino E. Šiomis kampanijomis siekiama vartotojus ir šakines organizacijas (arba) prekybininkus informuoti apie įvairius saulėgražų aliejaus naudojimo būdus, šio aliejaus tipus ir savybes bei saulėgražų aliejaus kokybę reglamentuojančius Bendrijos norminius teisės aktus. Kampanijos turėtų būti rengiamos siekiant pateikti objektyvią informaciją.

▼ B**2. Tikslai**

Vartotojus ir šio verslo specialistus supažindinti su:

- įvairiais saulėgrąžų aliejaus naudojimo būdais, jo savybėmis ir maistine verte,
- kokybę reglamentuojančiais įstatymais ir standartais, taip pat su ženklিনিම reglamentuojančiomis taisyklėmis.

3. Tikslinės grupės

- Namų ūkiai, ypač už pirkinius atsakingi šeimos nariai,
- visuomenės nuomonės formuotojai (žurnalistai, virėjai, medicinos ir mitybos specialistai),
- platintojai,
- žemės ūkio produktų maisto pramonė.

4. Pagrindinė informacija

Pagrindinė per programas teikiama informacija turi suteikti žinių apie:

- tinkamo saulėgrąžų aliejaus naudojimo privalumus, pvz., saulėgrąžų aliejuje, pagamintame iš saulėgrąžų aliejui gaminti skirtų sėklų, yra daug vitamino E, palyginti su kitais augaliniais aliejais. Saulėgrąžų aliejus žinomas, kaip puikaus skonio ir kepimui tinkamas produktas,
- saulėgrąžų aliejaus kokybę reglamentuojančius Bendrijos norminius teisės aktus,
- saulėgrąžų aliejuje esančias sočiąsias rūgštis ir maistinę jo vertę,
- saulėgrąžų aliejaus ir kitų augalinių aliejų mokslinių tyrimų ir techninių patobulinimų rezultatus,

Nepažeidžiant 4 straipsnio 3 dalies, informacija apie maistines saulėgrąžų aliejaus savybes turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis ir atitikti Direktyvos 2000/13/EB reikalavimus.

5. Pagrindinės priemonės

- Informacinių leidinių platinimas prekybos vietose (prekybos vietose ir šakinėms organizacijoms),
- reklama (arba reklaminio turinio straipsniai) bendrojoje, taip pat moterims, kulinarijai ir gyvenimo stiliui skirtose spaudoje,
- viešųjų ryšių kampanijos (renginiai, dalyvavimas specializuotose maisto mugėse),
- internetas.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai.

PIENAS IR PIENO PRODUKTAI**1. Bendroji padėties apžvalga**

Pieno geriamia mažiau, visų pirma labiausiai jį vartojančiose šalyse, daugiausia dėl jauniems žmonėms skirtų nealkoholinių gėrimų konkurencijos. Vietoje pieno palaipsniui imama vartoti įvairius pieno pakaitalus. Tačiau bendras pieno produktų suvartojimas, išreikštas pieno ekvivalentu, padidėjo.

▼ B**2. Tikslai**

- Padidinti pieno, kaip gėrimo, vartojimą tose rinkose, kuriose tą vartojimą galima padidinti, ir išlaikyti vartojimo lygius prisotintose rinkose,
- apskritai padidinti pieno produktų vartojimą,
- skatinti, kad jaunimas – būsimieji suaugę vartotojai – vartotų daugiau pieno ir jo produktų.

3. Tikslinės grupės

Visi vartotojai, ypač daug dėmesio skiriant:

- vaikams ir paaugliams, ypač 8–13 metų mergaitėms,
- įvairių amžiaus grupių moterims,
- vyresnio amžiaus žmonėms.

4. Pagrindinė informacija

- Pienas ir pieno produktai yra sveiki, natūralūs, skanūs, vartojami su malonumu ir atitinka šiuolaikinį gyvenimo būdą,
- pienas ir pieno produktai yra ypatingos maistinės vertės, ypač naudingos tam tikroms amžiaus grupėms,
- informacija turi būti teigiamo pobūdžio ir pateikta atsižvelgiant į konkretų vartojimo pobūdį įvairiose rinkose,
- daug įvairių pieno produktų tinka įvairiems vartotojams ir tenkina įvairius vartojimo poreikius,
- yra mažo riebumo pieno ir pieno produktų, kurie tam tikriems vartotojams tinka labiau,
- būtina užtikrinti pagrindinės informacijos tęstinumą visos programos metu, siekiant įtikinti vartotojus, kad reguliaraus minėtų produktų vartojimas naudingas,

Nepažeidžiant 4 straipsnio 3 dalies, informacija apie maistines pieno ir pieno produktų savybes turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis ir atitikti Direktyvos 2000/13/EB reikalavimus.

5. Pagrindinės priemonės

- Elektroninės priemonės,
- informacinė telefono linija,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo ir reklamos sektoriais (pvz., specializuota spauda, leidiniai moterims, jaunimui ir pan.),
- bendradarbiavimas su gydytojais ir mitybos specialistais,
- bendradarbiavimas su mokytojais ir mokyklomis,
- kitos priemonės (informacinės skrajutės, brošiūros, žaidimai vaikams ir kt.),
- demonstravimas prekybos vietose,
- informacinės vaizdo priemonės (kinas, specializuoti TV kanalai),

▼B

- radijo laidų intarpai,
- dalyvavimas parodose ir mugėse.

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiamečioms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

PAGAL BENDRIJOS ARBA NACIONALINĘ KOKYBĖS UŽTIKRINIMO PROGRAMĄ PAGAMINTA ŠVIEŽIA, ATVĖSINTA ARBA UŽŠALDYTA MĖSA

1. Bendroji padėties apžvalga

Dėl sveikatos problemų, su kuriomis buvo susieta daugelis pagrindinių gyvūninės kilmės produktų, dar labiau išryškėjo būtinybė sustiprinti vartotojų pasitikėjimą Bendrijos mėsos produktais.

Tam reikia, kad būtų teikiama objektyvi informacija apie Bendrijos ir nacionalines kokybės sistemas ir kontrolę, kurios yra privalomos kartu su bendro pobūdžio teisės normomis dėl kontrolės ir maisto saugos. Tose taisyklėse ir kontroliuojant numatytos produktų specifikacijos yra papildoma garantija.

2. Tikslai

- Šios informacinės kampanijos taikomos tik produktams, pagamintiems pagal Europos kokybės programas (►**M3** SKVN, SGN, GTG, nepri- valomi kokybės terminai ir ekologinė žemdirbystė ◀), pagal valstybių narių kokybės užtikrinimo sistemas ir atitinkantiems Reglamento Nr. 1257/1999 24b straipsnyje apibrėžtus kriterijus. Nepažeidžiant šio reglamento 10 straipsnio 4 dalies nuostatų, pagal šį reglamentą finansuojamos informacinės kampanijos negali būti finansuojamos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1257/1999,
- jų tikslas – užtikrinti objektyvią ir išsamią informaciją apie Bendrijos taisykles ir nacionalines kokybės programas užtikrinant mėsos produktų kokybę. Tos kampanijos turi suteikti galimybę vartotojams, nuomonės formuotojams ir prekybininkams susipažinti su tose kokybės programose numatytais produktų specifikacijomis ir veiksminga kontrole.

3. Tikslinės grupės

- Vartotojai ir jų asociacijos,
- už pirkinius atsakingi šeimos nariai,
- įstaigos (restoranai, ligoninės, mokyklos ir t. t.),
- platintojai ir jų asociacijos,
- žurnalistai ir visuomenės nuomonės formuotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Kokybės užtikrinimo programos garantuoja specialų gamybos metodą ir kontrolę, kurie yra griežtesni negu reikalauja teisės normos,
- kokybiški mėsos produktai turi konkrečias savybes arba yra geresnės kokybės, negu reikalaujama pagal įprastines prekybos taisykles,
- Bendrijos ir nacionalinė kokybės programos yra skaidrios bei suteikia visiško produktų atsekamumo galimybę,

▼B

— mėsos ženklavimas etiketėmis vartotojui leidžia atpažinti kokybiškus produktus, jų kilmę ir savybes.

5. Pagrindinės priemonės

- Internetas,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo ir reklamos sektoriais (mokslinė ir specializuota spauda, leidiniai moterims, kulinarijos žurnalai ir leidiniai),
- ryšiai su vartotojų asociacijomis,
- informacinės garso ir vaizdo priemonės,
- spaudiniai (informacinės skrajutės, brošiūros ir t. t.),
- informavimas prekybos vietose.

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

Programos turėtų būti taikomos bent vienai valstybei narei arba kelioms valstybėms narėms.

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms su kiekvienam etapui nustatytais tikslais.

ŽMONIŲ MAISTUI SKIRTŲ KIAUŠINIŲ ŽENKLINIMAS**1. Bendroji padėties apžvalga**

Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1028/2006 ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalį maistui skirti kiaušiniai ženklunami ant lukšto antspauduojamu kodu, nurodančiu gamintoją ir dedeklėms vištoms auginti naudojamą sistemą. Šis kodas sudarytas iš ūkininkavimo būdą nurodančio skaičiaus (0 – natūralus vištų auginimas, 1 – ganyklinis vištų auginimas, 2 – lizduose laikomos vištos, 3 – narveliuose laikomos vištos); valstybės narės, kurioje yra gamybos centras, ISO kodo, ir iš numerio, kurį gamybos centrui suteikė kompetentinga institucija.

2. Tikslai

- Informuoti vartotojus apie naujus kiaušinių ženklavimo standartus ir išsamiai išaiškinti ant kiaušinių nurodytų kodų reikšmes,
- suteikti informacijos apie kiaušinių gamybos sistemas pagal kodus, kuriais pažymėti kiaušiniai,
- suteikti informacijos apie naudojamus atsekamumo metodus.

3. Tikslinės grupės

- Vartotojai ir platintojai,
- visuomenės nuomonės formuotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Laikantis Komisijos direktyvos 2002/4/EB ⁽²⁾ skelbti ir aiškinti naujus ant kiaušinių žymimus kodus, teikti tam reikšmės; aiškinti įvairias skirtingų kiaušinių kategorijų, kurioms naudojami kodai, savybes,

⁽¹⁾ OL L 186, 2006 7 7, p. 1.

⁽²⁾ OL L 30, 2002 1 31, p. 44.

▼B

- informuojant neturėtų būti teikiama pirmenybė vienam gamybos būdai palyginti su kitais ir dėstomos pažiūros apie maistinę kiaušinių vertę bei kiaušinių vartojimo įtaką sveikatai. Draudžiama teikti pirmenybę vienos valstybės narės kilmės kiaušiniams palyginti su kitos valstybės narės kilmės kiaušiniiais.

5. Pagrindinės priemonės

- Elektroninės priemonės (internetu svetainė ir t. t.),
- spausdinta medžiaga (brošiūros, informacinės skrajutės ir t. t.),
- informavimas prekybos vietose,
- reklama spaudoje ir žurnaluose apie maistą, moterims ir t. t.,
- bendradarbiavimas su žiniasklaidos priemonėmis.

6. Programos trukmė

12–24 mėnesiai.

MEDUS IR BITININKYSTĖS PRODUKTAI**1. Bendroji padėties apžvalga**

Bendrijos kokybės medaus ir bitininkystės produktų sektoriui, kuriam skiriama labai maža Bendrijos parama, tenka susidurti su išaugusia pasauline konkurencija. Kadangi gamybos išlaidos Bendrijoje yra didelės, padėtis dar labiau sunkėja.

Nuo 2001 m. sektoriui taikoma Tarybos direktyva 2001/110⁽¹⁾, pagal kurią ženklinimu privalu susieti kokybę ir kilmę. Paramos programos visų pirma turi būti skiriamos Bendrijos medaus ir bitininkystės produktams su papildomomis regiono, teritorijos arba topografinės kilmės nuorodomis arba kokybės ženklais, kurias patvirtino Bendrija (SKVN, SGN, GTG ar ekologinė) arba valstybė narė.

2. Tikslai

- Vartotojus supažindinti su Bendrijos bitininkystės produktų įvairove, jų organoleptinėmis savybėmis ir gamybos sąlygomis,
- informuoti vartotojus apie nefiltruoto ir nepasterizuoto Bendrijos medaus savybes,
- padėti vartotojams suprasti Bendrijos medaus ženklinimą etiketėmis ir skatinti gamintojus, kad jie parengtų lengviau suprantamas etiketes,
- skatinti vartoti kokybiškus medaus produktus, pabrėžiant jų atsekamumą.

3. Tikslinės grupės

- Vartotojai, pirmiausia 20–40 metų amžiaus,
- vyresnio amžiaus žmonės ir vaikai,
- visuomenės nuomonės formuotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Informacija apie saugumą, gamybos higieną, kokybės pažymėjimų išdavimą ir ženklinimą reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus,

⁽¹⁾ OL L 10, 2002 1 12, p. 47.

▼ B

- medus – tai tradicijomis ir nusistovėjusia patirtimi pagrįstas natūralus produktas, kurį įvairioms reikmėms galima vartoti šiandieninėje virtuvėje,
- didelė geografinės ir biologinės kilmės ir (arba) skirtingų sezonų medaus įvairovė,
- vartojimo patarimai ir maistinė vertė,
- apdulkinimo galimybių išsaugojimas ypač svarbi priemonė biologinei įvairovei išlaikyti.

5. Pagrindinės priemonės

- Reklama bendro pobūdžio ir specializuotoje spaudoje (kulinarijos ir gyvenimo stiliaus žurnaluose),
- internetas, kinas ir kitos garso ir vaizdo žiniasklaidos priemonės (TV, radijas),
- prekybos vietos,
- dalyvavimas parodose ir mugėse,
- viešųjų ryšių priemonės plačiajai visuomenei, renginių organizavimas numatant akcijas restoranuose ir viešojo maitinimo įmonėse,
- mokyklose pateikiama informacija (nurodymai mokytojams ir viešbučių bei restoranų verslo mokyklų studentams).

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiamečioms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

▼ M1

VYNAI SU SAUGOMA KILMĖS VIETOS NUORODA ARBA SAUGOMA GEOGRAFINE NUORODA, VYNAI SU VYNINIŲ VYNUOGIŲ VEISLIŲ NUORODA

1. Bendroji padėties apžvalga

Vyno pagaminama daug, tačiau jo vartojimas nekinta, o tam tikrų tipų vyno suvartojama vis mažiau, be to, trečiųjų šalių pasiūla didėja.

2. Tikslai

- supažindinti vartotojus su Bendrijos vynų įvairove, kokybe ir gamybos sąlygomis bei mokslinių tyrimų rezultatais,
- informuoti vartotojus apie atsakingą alkoholinio vartojimą ir riziką, susijusią su nesaikingu alkoholio vartojimu.

3. Tikslinės grupės

- platintojai,
- vartotojai, išskyrus Tarybos rekomendacijoje 2001/458/EB ⁽¹⁾ nurodytus jaunimą ir paauglius,
- visuomenės nuomonės formuotojai: žurnalistai, kulinarijos specialistai,
- viešbučių ir restoranų verslo mokyklos.

⁽¹⁾ OL L 161, 2001 6 16, p. 38.

▼ M1**4. Pagrindinė informacija**

- Bendrijos teisės aktai griežtai reglamentuoja gamybą, kokybės nuorodas, ženklumą ir prekybą, taip užtikrindami vartotojams parduodamo vyno kokybę ir atsekamumą,
- vyno patrauklumą didina plačios įvairios kilmės Bendrijos vynu pasirinkimo galimybės,
- informacija apie vynininkystę Bendrijoje ir jo ryšį su regioninėmis bei vietinėmis tradicijomis, kultūra ir skoniu,
- informacija apie atsakingo alkoholio vartojimo modelius ir alkoholio daromą žalą.

5. Pagrindinės priemonės

- Informavimo ir ryšių su visuomene akcijos,
- prekybininkų ir restoranų verslo atstovų mokymas,
- bendradarbiavimas su specializuota spauda,
- kitos priemonės (internetu svetainės, informacinės skrajutės ir brošiūros), skirtos padėti vartotojams pasirinkti,
- parodos ir mugės: kelių valstybių narių produkciją pristatantys stendai.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti tikslai.

▼ M3

PRODUKTAI, KURIEMS PAGAL REGLAMENTĄ (ES) NR. 1151/2012 TAIKOMOS SAUGOMOS KILMĖS VIETOS NUORODOS (SKVN), SAUGOMOS GEOGRAFINĖS NUORODOS (SGN), GARANTUOTO TRADICINIO GAMINIO (GTG) ARBA NEPRIVALOMŲ KOKYBĖS TERMINŲ SISTEMOS

1. Padėties apžvalga

Reglamente (ES) Nr. 1151/2012 numatyta Sąjungos produktų pavadinimų apsaugos sistema – svarbiausia priemonė įgyvendinant bendros žemės ūkio politikos kokybės politiką. Todėl būtina toliau organizuoti naudojamų pavadinimų ir produktų žymimų saugomais pavadinimais bei neprivalomais kokybės terminais, garsinimo kampanijas, per kurias su jais būtų supažindinami visi galimi šių produktų gamybos, ruošimo, pardavimo specialistai ir vartotojai.

2. Tikslai

Informavimo ir skatinimo kampanijos turėtų būti skiriamos ne vienam ar keliems produkto pavadinimams, o veikia viename arba keliuose vienos ar daugiau valstybių narių regionuose pagamintų tam tikrų produktų kategorijų ar produktų pavadinimų grupėms.

Šių kampanijų tikslai turėtų būti:

- teikti išsamią informaciją apie nurodytų sistemų turinį, veikimą, apie tai, kad tai – Sąjungos sistemos, ypač apie jų poveikį produktų, žymimų saugomais pavadinimais ar neprivalomais kokybės terminais, kuriems po jų užregistravimo šiose sistemose taikoma atitinkama apsauga, komercinei vertei,

▼ **M3**

- vartotojus, platintojus ir maisto specialistus išsamiau supažindinti su Sąjungoje naudojamais simboliais, skirtais produktams, kuriems taikomos SKVN, SGN, GTG ar neprivalomų kokybės terminų sistemos, žymėti,
- skatinti gamintojų ir perdirbėjų grupes, kurios dar nėra įsitraukusios į nurodytas sistemas, registruoti pagrindinius reikalavimus atitinkančius produktų pavadinimus ir naudoti neprivalomus kokybės terminus,
- skatinti atitinkamų regionų gamintojų ir perdirbėjų grupes, kurios dar nėra įsitraukusios į nurodytas sistemas, užtikrinus atitiktą specifikacijų ir tikrinimo reikalavimus, kurie nustatyti įvairiems saugomiems pavadinimams, pradėti gaminti registruotus pavadinimus turinčius produktus,
- skatinti atitinkamų produktų paklausą supažindinant vartotojus ir platintojus su šiomis sistemomis, jų svarba ir nauda, naudojamais logotipais, pavadinimų suteikimo kriterijais, susijusiais vykdomais patikrinimais bei kontrole ir taikoma atsekamumo sistema.

3. Tikslinės grupės

- Gamintojai ir perdirbėjai,
- platintojai (prekybos centrai, didmenininkai, mažmenininkai, maitinimo įstaigos, valgyklos, restoranai),
- vartotojai ir jų asociacijos,
- nuomonės formuotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Saugomus pavadinimus turintiems produktams būdingos specifinės su jų geografine kilme susijusios savybės. Produktų, žymimų saugomomis kilmės vietos nuorodomis, kokybė arba savybės yra iš esmės arba išskirtinai susijusios su tam tikra geografine aplinka ir jai būdingais gamtos ir žmogaus veiksniais. Produktai, žymimi saugomomis geografinėmis nuorodomis, pasižymi tam tikromis kokybės savybėmis ar geru vardu, kuriuos galima paaiškinti jų geografine kilme. Geografinis ryšys privalomas bent viename – gamybos, perdirbimo arba ruošimo – etape,
- produktams, žymimiems garantuoto tradicinio gaminio (GTG) ženklu, būdingos specifinės savybės, susijusios su ypatingais tradiciniais jų gamybos būdais arba tradicinių žaliavų naudojimu,
- Sąjungos naudojami SKVN, SGN ir GTG simboliai visoje Sąjungoje yra suprantami kaip simboliai, žymintys produktus, kurie atitinka su jų geografine kilme ar tradicija susijusias specifines gamybos sąlygas ir kurie yra tikrinami,
- neprivalomi kokybės terminai yra susiję su tam tikromis vienos ar daugiau produktų kategorijų, ūkininkavimo ar perdirbimo ypatumų, būdingų konkrečioms vietovėms, savybėmis,
- neprivalomu kokybės terminu produktui suteikiama pridėtinės vertės, palyginti su kitais panašios rūšies produktais,
- neprivalomi kokybės terminai naudojami Sąjungos mastu,
- keleto produktų, kuriems taikomos SKVN, SGN, GTG ar neprivalomų kokybės terminų sistemos, kaip pavyzdžio, rodančio, kad, užregistravus produkto pavadinimą pagal šias apsaugos sistemas, gali padidėti prekybos tuo produktu mastas, pristatymas,

▼M3

- taikant šias apsaugos sistemas, remiamas Sąjungos kultūros paveldas, žemės ūkio produktų įvairovė ir kaimo vietovių išsaugojimas.

5. Pagrindinės priemonės

- Internetas ir kitos elektroninės priemonės,
- ryšiai su žiniasklaida (specializuota spauda, leidiniais moterims ir kulinarijos leidiniais),
- ryšiai su vartotojų asociacijomis,
- informavimas ir demonstravimas prekybos vietose,
- audiovizualinė žiniasklaida (tiksliniai televizijos programos intarpai ir kt.),
- spaudiniai (informacinės skrajutės, brošiūros ir kt.),
- dalyvavimas mugėse ir parodose,
- informaciniai bei mokomieji seminarai ir veiksmai, susiję su Sąjungos SKVN, SGN, GTG ar neprivalomų kokybės terminų sistemų veikimu.

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiamečioms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti aiškūs tikslai ir strategija.

▼B**INFORMACIJA APIE ATOKIAUSIŲ REGIONŲ GRAFINIUS SIMBOLIUŠ****1. Bendroji padėties apžvalga**

Šios rekomendacijos skirtos Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje apibrėžtiems atokiausiems Bendrijos regionams. Nepriklausomas vertinimo tyrimas rodo, kad 1998–1999 m. Bendrijos kampaniją, skirtą atokiausius regionus informuoti apie grafinį simbolį (logotipą), minėto sektoriaus gamintojai ir perdirbėjai sutiko su dideliu susidomėjimu.

Dėl to kai kurie gamintojai ir perdirbėjai kreipėsi dėl kokybiškų produktų patvirtinimo, kad galėtų naudoti minėtą logotipą.

Kadangi pirmosios kampanijos trukmė buvo ribota, reikėtų įvairias tikslines grupes plačiau informuoti apie konkretų logotipą, jo reikšmę ir naudą.

2. Tikslai

- Informuoti visuomenę apie logotipą, jo reikšmę ir privalumus,
- skatinti atitinkamų regionų gamintojus ir perdirbėjus naudoti logotipą,
- apie logotipą plačiau informuoti platintojus ir vartotojus.

3. Tikslinės grupės

- Vietiniai gamintojai ir perdirbėjai,
- platintojai ir vartotojai,
- visuomenės nuomonės formuotojai.

4. Pagrindinė informacija

- Produktas yra įprastas ir natūralus,
- produktas yra Bendrijos regiono kilmės,

▼B

- kokybė (sauga, maistinė vertė ir skonis, gamybos būdas, ryšys su kilme),
- egzotinė produkto prigimtis,
- pasiūlos įvairovė, įskaitant pasiūlą ne sezono metu,
- atsekamumas.

5. Pagrindinės priemonės

- Elektroninės priemonės (internetu svetainė ir t. t.),
- informacinė telefono linija,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo priemonėmis (specializuota spauda, leidiniais moterims ir leidiniai apie kulinariją),
- demonstravimas prekybos vietose, mugėse, parodose ir t. t.,
- bendradarbiavimas su gydytojais ir mitybos specialistais,
- kitos priemonės (informacinės skrajutės, brošiūros, receptai ir t. t.),
- informacinės garso ir vaizdo priemonės,
- reklama specializuotoje ir vietinėje spaudoje.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai.

EKOLOGINĖS ŽEMDIRBYSTĖS PRODUKTAI**1. Padėties apžvalga**

Ekologiškus produktus labiausiai vartoja miesto gyventojai, tačiau tie produktai rinkoje kol kas sudaro nedidelę dalį.

Vartotojai ir kitos suinteresuotos grupės yra vis geriau susipažinę su ekologinės žemdirbystės produktų gamybos metodų ypatybėmis, tačiau žinių dar nepakanka.

Ekologiškam maistui ir ekologiinei žemdirbystei skirtame Bendrijos veiksmų plane ⁽¹⁾ informavimo ir skatinimo veiksmai yra pagrindinės priemonės ekologiško maisto paklausai plėtoti.

2. Tikslai

Informavimo ir skatinimo kampanijos neturėtų būti skiriamos vienam ar keliems pasirinktiems produktams – veikiau produktų grupėms arba viename ar keliuose vienos ar daugiau valstybių narių regionuose taikomai ekologinės žemdirbystės tvarkai.

Šios kampanijos tikslai turėtų būti:

- ekologiško maisto vartojimo skatinimas,
- vartotojų žinių apie ženklimą, įskaitant apie Bendrijos ekologiškiems produktams skirtą logotipą, gilinimas,
- išsamios informacijos ir žinių apie ekologinės žemdirbystės naudą, ypač saugant aplinką, užtikrinant gyvūnų gerovę, prižiūrint natūralią aplinką ir plėtojant kaimo vietas, teikimas,

⁽¹⁾ COM(2004) 415 galutinis.

▼B

- išsamios informacijos apie ekologiškai žemdirbystei Bendrijoje taikomos tvarkos pobūdį ir veikimą teikimas,
- skatinti, kad atskiri gamintojai, perdirbėjai ir gamintojų/perdirbėjų/mažmenininkų grupės, kol kas nedalyvaujančios ekologinėje žemdirbystėje, imtųsi šio gamybos būdo; skatinti mažmenininkus, mažmenininkų grupes ir restoranus pardavinėti ekologiškus produktus.

3. Tikslinės grupės

- Apskritai vartotojai, vartotojų asociacijos ir tam tikri vartotojų pogrupiai,
- nuomonės formuotojai,
- platintojai (prekybos centrai, didmenininkai, specializuoti mažmenininkai, maisto ir gėrimų tiekėjai, valgyklos, restoranai),
- mokytojai ir mokyklos.

4. Pagrindinė informacija

- Ekologiški produktai yra natūralūs, atitinka šiuolaikinį kasdienio gyvenimo būdą ir malonūs vartoti. Juos gaminant, ypač saugoma aplinka, užtikrinama gyvūnų gerovė. Ekologinė žemdirbystė remia žemės ūkio gamybos įvairovę bei palaiko kraštovaizdį.
- produktams taikomos griežtesnės gamybos ir tikrinimo taisyklės, įskaitant visiško atsekamumo galimybę, siekiant užtikrinti, jog produktai būtų pagaminami ūkiuose, kuriems taikoma ekologinės priežiūros tvarka,
- žodžio „ekologiškas“ ir jo atitikmenų kitose kalbose vartojimas atsižvelgiant į maisto produktus, kuriuos gina įstatymas. Bendrijos logotipas, naudojamas ekologiškiems produktams žymėti, yra suprantamas visoje Bendrijoje ir nurodo, kad produktai atitinka griežtus gamybos Bendrijoje kriterijus ir kad tie produktai buvo rūpestingai patikrinti; informaciją apie Bendrijos logotipą galima papildyti informacija apie kitose valstybėse narėse naudojamus logotipus,
- galima pabrėžti kitus atitinkamų produktų kokybės aspektus (sauga, maistinė vertė, skonis).

5. Pagrindinės priemonės

- Elektroninės priemonės (internetu svetainė),
- informacinė telefono linija,
- bendradarbiavimas su visuomenės informavimo priemonėmis (specializuota spauda, leidiniai moterims, leidiniai apie kulinariją, specializuoti maisto pramonės leidiniai),
- ryšiai su vartotojų asociacijomis,
- informavimas prekybos vietose,
- veikla mokyklose,
- informacinės garso ir vaizdo priemonės (pvz., tiksliniai TV laidų intarpai),
- spaudiniai (informacinės skrajutės, brošiūros ir t. t.),

▼ B

- dalyvavimas mugėse ir parodose,
- informavimas ir mokymo veikla (arba) seminarai ekologiškam maistui ir ekologinei žemdirbystės Bendrijoje taikomos tvarkos tema.

6. Programų trukmė

12–36 mėnesiai. Pirmenybė teikiama daugiametėms programoms su kiekvienam etapui aiškiai nustatyta strategija ir tikslais.

▼ M3

AVIENA
1. Padėties apžvalga

Avienos sektorius labai pažeidžiamas ir šiuo metu patiria krizę: avienos vartojimas, gamyba ir kainos mažėja, o sąnaudos (elektroninės atpažinties sistemos diegimo išlaidos, pašarų kainos, tradicinio auginimo, pvz., sezoniško avių pervarymo į naujas ganyklas, išlaidos) didėja. Be to, didėja avienos pasiūla iš trečiųjų šalių. Dėl mažėjančio pelningumo daugelis gamintojų yra priversti nutraukti gamybą, dėl to gali nukentėti Sąjungoje siūlomos mėsos įvairovė, ir dar labiau ištuštėti kaimo vietovės. Aviena sudaro svarbią Sąjungos kulinarijos paveldo dalį, o šios mėsos gamybos veikla, ypač vietovėse, kurioms būdingos sudėtingos ūkininkavimo sąlygos, svarbi tuo, kad padeda išsaugoti gamtovaizdį, ir dėl savo socialinio ir ekonominio poveikio.

2. Tikslai

- Geriau informuoti tikslines grupes apie avienos kokybę, tausias jos gamybos sąlygas ir ypatingą šios mėsos vaidmenį Sąjungos kulinarijos pavelde,
- padidinti avienos vartojimą.

3. Tikslinės grupės

- Gamintojai ir perdirbėjai,
- platintojai (prekybos centrai, didmenininkai, mažmenininkai, maitinimo įstaigos, valgyklos, restoranai),
- vartotojai (ypač jauni, 18–40 m. žmonės) ir jų asociacijos,
- nuomonės formuotojai, žurnalistai, kulinarijos specialistai.

4. Pagrindinė informacija

- Tausojantys aplinką ir tradiciniai gamybos būdai,
- atsekamumas (elektroninė atpažintis),
- mėsa ženklinama, kad vartotojas galėtų nustatyti produktų kilmę ir savybes,
- informuoti vartotojus apie avienos įvairovę ir juslines bei maistines jos savybes,
- vartojimo patarimai, receptai,
- informavimo ir skatinimo kampanijos skirtos tik Sąjungoje pagamintiems produktams.

5. Pagrindinės priemonės

- Internetas ir kitos elektroninės priemonės,
- reklama prekybos vietose (degustacijos, receptai, informacijos sklaida),

▼ **M3**

- ryšiai su žiniasklaida ir viešieji ryšiai (renginiai, dalyvavimas vartotojų mugėse ir t. t.),
- reklama (arba reklaminiai straipsniai) spaudoje,
- audiovizualinė žiniasklaida (televizija ir radijas),
- dalyvavimas prekybos mugėse,
- kitos priemonės.

6. Programų trukmė ir taikymo sritis

12–36 mėnesiai, pirmenybę teikiant daugiametėms programoms, kurių kiekvienam etapui nustatyti aiškūs tikslai ir strategija, kurias rengia dvi ar daugiau valstybių narių ir kurios įgyvendinamos mažiausiai dviejose naujose rinkose.

▼ B*II PRIEDAS***TREČIOSIOS ŠALYS****A. PRODUKTŲ, KURIEMS GALI BŪTI SKIRTOS SKATINIMO PRIEMONĖS, SĄRAŠAS**

- Šviežia, atšaldyta arba užšaldyta jautiena ar kiauliena; maisto produktai, daugiausia pagaminti iš šių produktų,
- rūšinė paukštiena,
- pieno produktai,
- alyvuogių aliejus ir valgomosios alyvuogės,

▼ M1

- vynai su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografine nuoroda, vynai su vyninių vynuogių veislių nuoroda,
- spiritiniai gėrimai su saugoma geografine nuoroda,

▼ B

- švieži ir perdirbti vaisiai bei daržovės,
- iš javų ir ryžių pagaminti produktai,
- pluoštiniai linai,
- gyvi augalai ir dekoratyvinės sodininkystės produktai,

▼ M3

- produktai, kuriems pagal Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 taikomos saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN), saugomos geografinės nuorodos (SGN) arba garantuoto tradicinio gaminio (GTG) sistemos,

▼ B

- ekologinės žemdirbystės produktai pagal Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91,

▼ M3

- aviena.

▼ B**B. TREČIŲJŲ ŠALIŲ, KURIOSE GALIMA ĮGYVENDINTI SKATINIMO PRIEMONES, SĄRAŠAS****A. Šalis****▼ M3**

- _____
- Albanija,

▼ B

- Buvusi Jugoslavijos Respublika Makedonija,

▼ M3

- Armėnija,

▼ B

- Australija,

▼ M3

- Azerbaidžanas,
- Baltarusija,

▼ B

- Bosnija ir Hercegovina,

▼ B

- Kinija,
- Pietų Korėja,

▼ M3

- Gruzija,
-

▼ B

- Indija,
- Japonija,

▼ M3

- Kazachstanas,

▼ B

- Kosovas,

▼ M3

- Moldova,

▼ B

- Juodkalnija,
- Norvegija,
- Naujoji Zelandija,

▼ M3

- Uzbekistanas,

▼ B

- Rusija,
- Serbija,
- Šveicarija,
- Turkija,
- Ukraina.

B. Geografiniai regionai

▼ M3

- Afrika,
-

▼ B

- Šiaurės Amerika,
- Pietų Amerika,
- Pietryčių Azija,
- Artimieji ir Viduriniai Rytai.

▼B*III PRIEDAS***Orientaciniai 6 straipsnyje nurodyti atskirų sektorių metiniai biudžetai**

1. Švieži vaisiai ir daržovės: 10 mln. EUR
2. Perdirbti vaisiai ir daržovės: 2 mln. EUR
3. Pluoštiniai linai: 1 mln. EUR
4. Gyvi augalai ir dekoratyvinės sodininkystės produktai: 3 mln. EUR
5. Alyvuogių aliejus ir valgomosios alyvuogės: 7 mln. EUR (iš kurių ne mažiau kaip 3 mln. EUR trečiosioms šalims)
6. Augaliniai aliejai: 2 mln. EUR
7. Pienas ir pieno produktai: 4 mln. EUR
8. Pagal Bendrijos arba nacionalinę kokybės užtikrinimo programą pagaminta šviežia, atvėsinta arba užšaldyta mėsa: 4 mln. EUR
9. Kiaušinių ženklimas: 2 mln. EUR
10. Medus ir bitininkystės produktai: 1 mln. EUR

▼M1

11. 1.vynai su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografine nuoroda, vynai su vyninių vynuogių veislių nuoroda: 12 mln. EUR

▼M3

12. Produktai, kuriems pagal Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 taikomos saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN), saugomos geografinės nuorodos (SGN), garantuoto tradicinio gaminio (GTG) arba neprivalomų kokybės terminų sistemos: 3 mln. EUR

▼B

13. Informacija apie atokiausių regionų grafinius simbolius: 1 mln. EUR
14. Ekologinės žemdirbystės produktai: 3 mln. EUR

▼M3

- _____
16. Aviena: p.m.

IV PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 1071/2005 (vidaus rinka)	Reglamentas (EB) Nr. 501/2008 (Vienintelis Komisijos reglamentas)	Reglamentas (EB) Nr. 1346/2005 (trečiosios šalys)
1 straipsnis	1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnis	3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnis	4 straipsnis	—
—	5 straipsnis	4 straipsnis
5 straipsnis	6 straipsnio 1 dalis	—
—	6 straipsnio 2 dalis	5 straipsnis
7 straipsnio 2 dalies b punktas	6 straipsnio 3 dalis (iš dalies)	—
—	7 straipsnis	6 straipsnis ir 10 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
7 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a bei c punktai ir 3 dalis	8 straipsnis	7 straipsnio 1 dalis, 2 dalies antra pastraipa ir 3 dalis
7 straipsnio 2 dalis, išskyrus a bei c punktus, ir 4 dalis	9 straipsnis	7 straipsnio 2 dalis, išskyrus pirmą pastraipą, ir 4 bei 5 dalys
—	10 straipsnis	8 straipsnis
8 straipsnis	11 straipsnis	9 straipsnis
9 straipsnio 1 dalis	12 straipsnis	10 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 ir 3 dalys	13 straipsnis	10 straipsnio 2 dalis ir 2 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
10 straipsnio 1–3 dalys	14 straipsnis	11 straipsnis
6 straipsnis ir 10 straipsnio 4 dalis,	15 straipsnis	—
11 straipsnis	16 straipsnis	12 straipsnis
12 straipsnis	17 straipsnis	13 straipsnis
13 straipsnis	18 straipsnis	14 straipsnis
14 straipsnis	19 straipsnis	15 straipsnis
15 straipsnis	20 straipsnis	16 straipsnis
16 straipsnis	21 straipsnis	17 straipsnis
17 straipsnis	22 straipsnis	18 straipsnis
18 straipsnis	23 straipsnis	19 straipsnis
19 straipsnis	24 straipsnis	20 straipsnis
20 straipsnis	25 straipsnis	21 straipsnis
21 straipsnis	26 straipsnis	22 straipsnis
22 straipsnis	27 straipsnis	23 straipsnis
23 straipsnis	28 straipsnis	24 straipsnis
25 straipsnis	29 straipsnis	26 straipsnis